

Dagboek van een dominee in Jorwert
(Hinne Wagenaar, 15 maart – 21 maart 2020)

Zondag 15 maart 2020

It binne nuvere tiden. Daarom begin ik vandaag weer met mijn dagboek. Toen we net in Jorwert waren gekomen in 2012, heb ik een dagboek bijgehouden over mijn ervaringen in Jorwert, met de gemeente Westerwert en met de pioniersplek Nijkleaster. Maar dat is blijven liggen toen ik mijn boek *Op ús eigen wize* (2015) en later *Zalige eenvoud* (2019) schreef en klaarmaakte voor publicatie. Maar nu, in tijden van het Corona-virus, is het misschien goed om weer een dagboek bij te houden. En nu bedoeld voor op mijn eigen website, zodat ik toch het gevoel heb contact te houden met mensen om me heen.

Nuver! De kerkdiensten van vandaag zijn geschrapt. Ik moest ‘preken’ in Jorwert en Boksum maar op advies van de Classis Fryslân zijn de diensten geannuleerd. Het landelijke advies is anders, maar toch gaat er een streep door bijna alle kerkdiensten in Fryslân. Mijn college en vriend Sytze Ypma gaat voor op Omrop Fryslân. Dêr bin ik wol grutsk op!

De viering voor Jorwert was eigenlijk al klaar. Het nieuws dat Jean Vanier jarenlang vrouwen sexueel heeft misbuikt, heeft mij aangeprepen. De vorig jaar overleden Vanier was de stichter van de Arkgemeenschap en schrijver van diverse boeken over gemeenschapsvorming. Het nieuws gaf mij aanleiding tot een preek met als titel ‘Skûlje yn it Skaad’. Te ingewikkeld om nu uit te leggen, maar er gaat een waarschuwing uit aan mij en aan ons als mensen van Nijkleaster om uiterst voorzichtig om te gaan met de gevaarlijke cocktail van macht en sexualiteit.

Na de dienst van Sytze Ypma zijn we in de auto gestapt om onze middelste zoon Leon en zijn vriendin Haydiën te ontmoeten op het strand in Egmond aan Zee. We luisteren naar Buro de Vries waarin Henk Kroes vertelt over de Actie Westerhûs. Hij (s)preekt als een echte bouw-pastor: ‘Wat hebben we behoefte aan verdraagzaamheid in onze wereld: Nim my, nim my sa’t ik bin. Dan nim ik dy sa asto bist!’ De wandeling aan het strand met de kinderen is heerlijk.

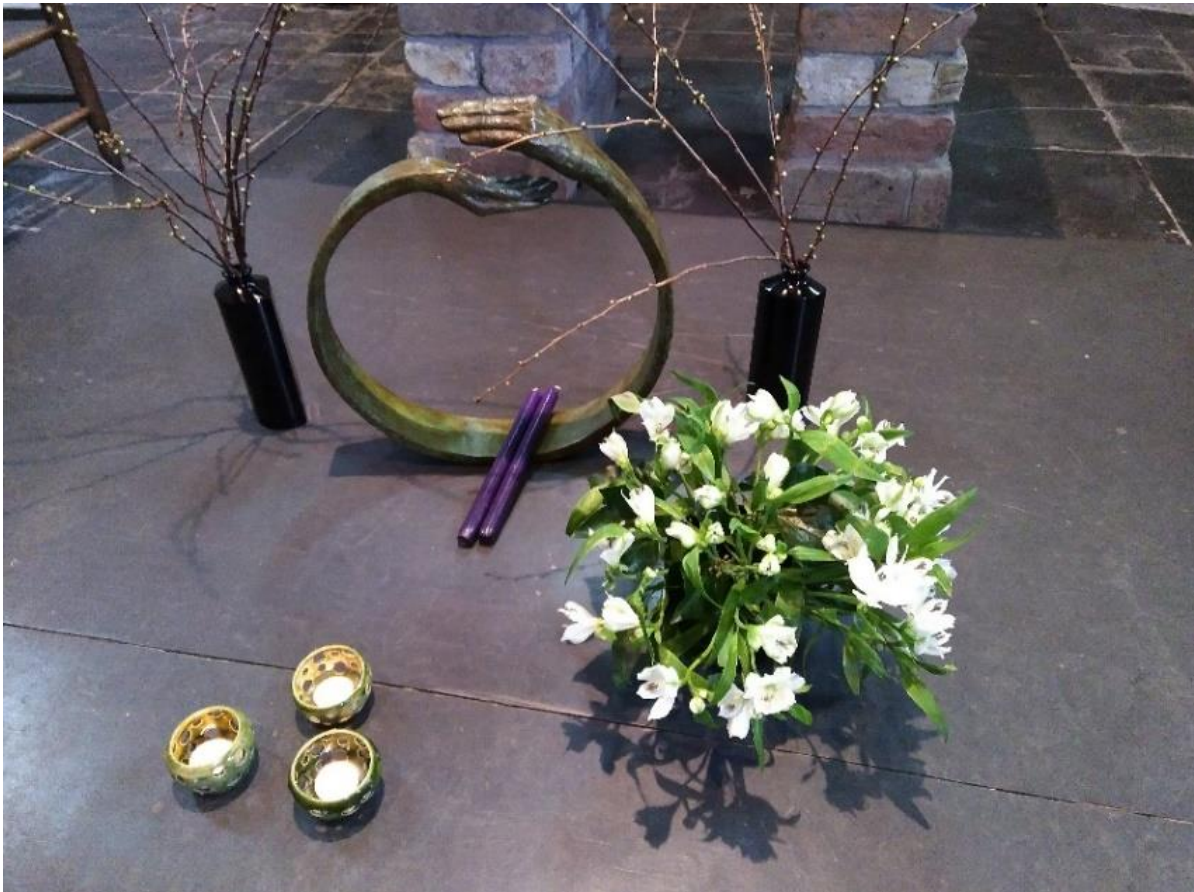

ds. Sytze Ypma

Maandag 16 maart 2020

We hebben besloten om de kerk van Jorwert open te stellen voor persoonlijke stilte en bezinning. De verbinding moet zich nu beperken tot verbinding met je eigen ziel en met God. De fysieke verbinding met anderen moet op een laag pitje komen te staan. Sietske en ik gaan om negen uur naar de Redbadkerk en maken alles in orde. Het ziet er mooi uit.

Maar de meeste afspraken gaan niet door. 'As it net kin sa as it moat, dan moat it mar sa as it kin.' Ik besluit om mijn kamer maar eens te 'himmeljen'. Dat kan geen kwaad. Vol goede moed begin ik, maar de hele ochtend wordt er gebeld. Om 12 uur is er nog weinig gebeurd. Gelukkig helpt Sietske me in de namiddag. Om zeven uur volgt de toespraak van premier Rutte. Hij geeft duidelijk aan wat de regering niet wil. Het virus moet niet de kans krijgen om in alle heftigheid toe te slaan, maar het land gaat ook niet op slot. Het lijkt me een goed besluit, ook al kan er elke dag een ander besluit nodig zijn. Aan het einde van de dag kijken Sietske en ik een aflevering van de Netflix-serie *Las chicas del cable*.

Byld 'protection' yn 'e tsjerke fan Jorwert

Dinsdag 17 maart

Nadat we de kerk hebben klaargemaakt, maken Sietske en ik eerst een stevige wandeling. We bespreken de reacties die we krijgen op de openstelling van de Jorwerter kerk, de thuisbasis van Nijkleaster. Diverse reacties zijn heel positief. Iemand schrijft: 'Wat mooi om te weten dat die stille plek beschikbaar is, ook en vooral wanneer ik er niet kan zijn.' Anderen uiten stevige kritiek en vinden het onverantwoord: 'Ik maak me heel bezorgd over de kerk open en de boodschap die het uitstraalt. Vermijd elk 'meer'.'

Hoewel ik vind dat we als kerk en als Nijkleaster voorzichtig moeten opereren, tegelijk vind ik het erg dat we de kerken afsuiten in tijden van crisis. Juist nu moet er een plek zijn om stil te zijn, te bidden, te mediteren, te mijmeren. Dat doen we altijd en dat blijven we doen zolang het kan. Ik schrijf aan een van de mensen die zich bezorgd maken: 'Reden tot paniek zie ik nu nog niet. Wat ons keuze betreft: vergeleken bij de adviezen van de landelijke kerk zijn we al voorzichtig: geen kerkdiensten (ook niet onder de 100), geen vergaderingen of bijeenkomsten, geen huisbezoek. We stellen alléén de kerk open voor individueel bezoek. Niet om elkaar te ontmoeten maar om een plek te bieden waar je jezelf en God kunt ontmoeten. Dat is anders dan thuis. Wij vinden dat de kerk in tijden van crisis open moet staan, als een schuilplek.'

In de middag hang ik een nestkast op voor een 'toerswel' (een gierzwaluw) aan de oostkant van onze pastorie op 4 meter hoogte. De andere nestkasten heb ik eerder al schoongemaakt en opgehangen. Het is wachten op de lente. In de middag zit ik van 14.00 - 16.00 uur in de kerk. Wat een weldadige stilte. Er branden een paar kaarsjes, maar in de middag komt er verder niemand. Ik doe mijn zangoefeningen in de kerk. Ha, hier klinkt het een stuk beter dan thuis. Daarna begin ik met de voorbereiding van een nieuw artikel. Heerlijk, daar ben ik lang niet aan toegekomen. Later meer hierover.

Nestkast voor een toerswel

Woensdag 18 maart

Vandaag hebben collega Saskia Leene en ik het volgende op website en facebook geplaatst:

Voor het eerst in meer dan 7 jaar is er op woensdagmorgen geen kleasterochtend met kleasterkuier. Daarom geven we jullie een tekst met een vraag om zelf mee te kuieren (De kerk van Jorwert is wel open voor individuele bezinning).

Breng mij naar bloeiende weiden
doe mij liggen aan vlietend water
dat mijn ziel op adem komt. (Oosterhuis, 150 psalmen vrij)

Ik mei lizze yn griene greiden
Hy bringt my by wetters dêr't ik rêst fyn.
Hy lit my wer ta mysels komme. (Psalm 23, Fryske Bibel)

Ieder van ons wordt op een andere manier geraakt door de Coronacrisis. Sommigen hebben extra drukte en verantwoordelijkheden, anderen zijn aan huis gekluisterd of kijken ineens aan tegen een lege agenda. Een vraag om mee te kuieren: 'Hoe komt jouw ziel in deze onrustige tijd op adem?'

Donderdag 19 maart

Vanmorgen ben ik begonnen met mijn eigen dagelijkse drieslag: fitness, bidden en zingen. Daarna druk geweest met allerlei contacten via telefoon, app en mail. Mar gelukkig, yn e middei tiid naam om efkes it fjild yn. Gister belde buurman boer Tjalling of ik weer zou willen beginnen met de zorg voor de weidevolgels. Samen met collega Jurjen het veld in geweest. Prachtig weer, maar geen 'ljip' (kiviet) te zien. Wel opmerkelijk veel tsjirken (tureluur). De skriezen (grutto) laten ook al van zich horen.

Heerlijk! Daarna een gesprek met een mogelijk nieuwe secretaris voor het Nijkleaster bestuur. Om zeven uur hebben we met een groep Jorwerters gezongen ter gelegenheid van de 60ste verjaardag van Harry Kaspers. Hij stond met vrouw en kinderen in de deur van hun huis, wij verspeid over tuin en straat. Een mooi moment: 'Lang zal hij leven in de gloria.'

En vandaag geen vierde bijeenkomst van 'Vieren en Vasten', de vastenmaaltijd in de kerk van Jorwert. Ik mis iedereen zoó! Vandaag is er wel een bericht uitgegaan voor wie thuis wil meedoen. Over de vierde zaligspreking met een bezinnende tekst en een recept. De vastensoep heet Harira en wordt door veel Moslims gegeten tijdens de Ramadan. (<https://nijkleaster.frl/vieren-en-vasten-op-donderdag/>).

Gezegend: zij die hongeren en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.

Segene: wa't honger en toast hawwe nei gerjochtingheid, want sy sille sêde wurde.

Vrijdag 20 maart 2020

Over de hele wereld beginnen mensen te vertragen en te reflecteren.
Over de hele wereld kijken mensen op een nieuwe manier om naar hun burens.
Over de hele wereld worden mensen ontvankelijk voor een nieuwe realiteit, voor hoe groot we eigenlijk zijn en hoe klein onze feitelijke controle, voor wat er werkelijk toe doet.
Voor liefde.

Deze tekst heb ik vanmorgen boven de nieuwsbrief voor de gemeente Westerwert-Nijkleaster gezet. Het is een vers uit een langere tekst geschreven door de Ierse monnik Richard Hendrick. De tekst werd ons eerder deze week toegestuurd door Anke ten Brinke. Vandaag stond in het teken van drie hoofdonderdelen. Vanmorgen bijna de hele ochtend gewerkt aan de nieuwsbrief (<https://nijkleaster.frl/nieuwsbrief-westerwert-nijkleaster/>). In de eerste helft van de middag stevig gewandeld met Jelle Waringa (Jorwert-Leons-Baard-De Him-Jorwert). Jelle is lang intensief betrokken geweest bij Nijkleaster maar heeft meer dan een jaar geleden afstand genomen. Dat heeft ook tot afstand tussen ons geleid. Gelukkig hebben we vandaag weer intensief gesproken. Het doet me goed! En niet te vergeten: in de Leonerspolder zagen en hoorden we in ljurk (veldleeuwerik). Wat een vreugde.

Pas vandaag voel ik wat rust neerdalen. Ik neem de tijd om weer wat te studeren. Ik ben bezig met het schrijven van een artikel over de missionaris Willibrord. Eerder heb ik artikelen geschreven over de missionarissen Bonifatius en Liudger, nu is Willibrord aan de beurt. Het is een kwestie van steeds een paar uren studeren. Langzamerhand wordt wel

duidelijk hoe Willibrord zich opstelde tegenover de ontvangers van zijn boodschap: de Friezen.

Vanavond hebben Sietske en ik geskyped (schrijf je dat zo?) met onze Jonas. Wij moeten wat oefenen omdat Skype de komende tijd wel eens belangrijk kan worden als vergadermedium. Leuk, het lukte ook nog!

(Lionserpolder)

Zaterdag 21 maart 2020

Vandaag begint de lente, de maitiid! Dat betekent dat de dag en de nacht deze week ongeveer even lang zijn. Dat is te merken, de zon komt op voor zeven uur en gaat ook onder tegen zeven uur in de avond. En wat was het een heerlijke dag! Mag ik dat wel schrijven in deze tijd van Corona? Anderen zijn ziek of overbelast, maar voor mij is het lang geleden dat ik zoveel rust had op een zaterdag. Vandaag gewandeld met Sietske (it wie stjerrende kâld), gelezen, gestudeerd en groentesoep (met verse brandnetels uit de tuin) gekookt. Het gedicht van Ilja Pfeijffer, dat deze week te horen was in DWDD, vergezelt me de hele dag. De tekst herinnert mij aan de woorden van Jezus: 'Want ieder die zijn leven wil behouden, zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van mij, zal het behouden.'

Pandemie

Als angst het bangst is als je voor een ander vreest
en doodsbenauwd om iemand bent van wie je houdt,
dan ben ik van mijn leven nooit zo bang geweest.

Als eenzaamheid is dat je angstig afstand houdt
van dierbaren, omdat je voor hun leven vreest,
dan heb ik mij nog nooit als zo alleen beschouwd.

Wie voor zijn eigen vrijheid vecht, die sneuvelt morgen.
Wie zich redden wil, moet voor ieder ander zorgen.

(Ilja Leonard Pfeijffer)